

En lättnadens suck!

En lättnadens suck! Så vill jag beskriva känslan när tingsrätten i Solna i fredags frikände den dråpätalade läkaren vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. En påfrestande och utdragen process är nu äntligen över.

Åklagaren har visserligen tre veckor på sig att överklaga. Jurister jag pratat med har dock svårt att se hur nästa instans, som är hovrätten, skulle kunna komma till en annan slutsats än tingsrätten. Nu är min förhoppning att läkaren snart kan återgå till sitt arbete.

Det är över tre år sedan som överläkaren åkte in till barnsjukhuset för att avbryta en livsuppehållande behandling för en förtidigt född flicka. Det har naturligtvis inneburit en mycket lång väntan för föräldrarna, som troligen velat sörja sitt barn på ett mer ostört sätt, utanför offentligheten.

I hela den här processen är det, oavsett domslutet, svårt att se att det finns någon vinnare till slut. Läkaren har haft en minst sagt besvärlig tillvaro sedan hon utan förvarning, bland kollegorna och patienter på sitt arbete, hämtades till förhör av uniformerad polis och därefter hölls häktad i några dagar. En utdragen förundersökning med många och komplicerade turer och olika tolkningar var precis inledd.

Åklagaren Elisabeth Brandt valde att hoppa av som förundersökningsledare och ersattes av Peter Claeson. En del misstro mellan jurister och läkare började byggas upp, inte minst med hjälp av mediala vinklingar. Inte bara mellan läkare och jurister, schismer uppstod också inom respektive profession genom olika utspel om åtalets innebörd.

Helt olika ämnen diskuterades eftersom det var oklart, ibland rent spekulativt, vad fallet faktiskt handlade om. Den här osäkerheten drabbade i högsta grad vårdpersonalen vid Astrid Lindgrens barnsjukhus, i synnerhet läkarens närmaste kollegor.

Det började också ifrågasättas hur vårdpersonalen skötte vården av patienter i livets slutskede. En del skribenter och politiker undrade om det fanns tydliga och tillräckliga riktlinjer för att bedriva vård i livets slutskede, och om dessa och vårdens praktik i så fall höll för en juridisk prövning?

Sedan dess har tonläget skruvats ned. Rättegången har inte alls handlat om vad som utgör vetenskap och beprövad erfarenhet vid vård i livets slutskede eller hur sådan vård ska bedrivas. Rättegången har varit en straffrättslig angelägenhet, inte en medicinsk. Det åklagaren anförde i åtalet har nu prövats i tingsrätten. De rutiner som i dag tillämpas när det gäller smärtlindring och ångestdämpning i livets slutskede har inte förändrats.

Rättegången har varit en straffrättslig angelägenhet, och inte en medicinsk.

Många läkare fattar dagligen svåra beslut som kan vara livsavgörande för patienterna. Deras utbildning och erfarenhet lär dem ta detta ansvar. Patienter kan och bör även fortsättningsvis känna stor tilltro till sjukvården. Rättegången har inte ändrat någonting i det här avseendet.

Normalt sett utreder Socialstyrelsen händelser i vården som gått fel. Rättegångar av det här slaget är mycket ovanliga i Sverige. Brottsmisstankar som lyder under allmänt åtal ska utredas av polis och åklagare, självklart även inom hälso- och sjukvården. Men om åklagaren inledningsvis låtit Socialstyrelsens utreda händelseförloppet ur ett medicinskt perspektiv hade troligtvis en del oklarheter retts ut tidigare.

Läkarförbundet har, redan innan förundersökningen inleddes, velat se att det införs en ny bestämmelse i förundersökningskungörelsen. Här vill vi att det klart ska framgå att information från Socialstyrelsen ska inhämtas när det inleds en förundersökning inom hälso- och sjukvårdens verksamheter. Den här uppfattningen delades för övrigt av den tidigare Patientsäkerhetsutredningen.

Vi måste fortsätta att arbeta systematiskt för att förbättra säkerheten i vården, såväl för patienterna som för personalen. Det måste vara lätt att göra rätt. Vår nya patientsäkerhetslag, som trädde i kraft vid årsskiftet, är ett steg i den riktningen.

Förmodligen kommer diskussioner om medicinsk vetenskap och juridiska gränsdragningar att fortsätta i olika former. Vi på Läkarförbundet hoppas att den debatten leder till ökad patientsäkerhet, utvecklad i en ömsesidig respekt för respektive expertkunnande. ■

Marie Wedin
ordförande
i Läkarförbundet
marie.wedin@slf.se